

- Sturkie, P.D. 1965. Avian physiology. 2rd ed. Comstock Publishing Associates, Newyork, U.S.A.
- Takahashi, T., M. Kawashima, M. Kamiyoshi and K. Tanaka. 1994. Effect of estradiol - 17 β and progesterone on arginine vasotocin in nonlaying hens. Poultry Sci. 73 : 468-471.
- Takahashi, T., M. Kawashima, T. Yasuoka and K. Tanaka. 1997. Appearance of an arginine vasotocin receptor of large molecular size in the uterus (shell gland) of the hen at oviposition. Journal of Reproduction and Fertility. 110 : 245-248.
- Terada, O., K. Shimada and N. Saito. 1997. Effect of oestradiol replacement in ovariectomized chickens on pituitary LH concentrations and concentration of mRNAs encoding LH β -subunit and α -subunit . Journal of Reproduction and Fertility. 111 : 59-64.
- Tilly, J.L., K.I. Kowaski and A.L. Johnson. 1991. Stage of follicle development associated with the initiation of steroidogenic competence in avian granulosa cells. Biology of Reproduction. 44 : 305-314.
- Yoshimura, Y., T. Okamoto and T. Tamura. 1995. Effect of luteinizing hormone and follicle-stimulating hormone on the progesterone receptor induction in chicken granulosa cells *In Vivo*. Poultry Sci. 74 : 147-151.
- Yoshimura, Y., T. Okamoto and T. Tamura. 1996. Proliferation of granulosa and thecal cells in germinal disc and non-disc regions during follicular growth in Japanese quail (*Coturnix coturnix japonica*) : bromodeoxyuridine incorporation *in situ*. Journal of Reproduction and Fertility. 107 : 125-129.

ภาคผนวก ก.

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

หมู่บ้านที่ทางโครงการวิจัยฯ เข้าไปทำการวิจัย ประกอบด้วย 12 หมู่บ้านในเขตอำเภวารินชำราบ และอำเภอนาเขย จังหวัดอุบลราชธานี โดยทำการสำรวจและคัดเลือกเกษตรกรจำนวน 24 ครัวเรือน โดยมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ เป็นเกษตรกรที่อาศัยอยู่นอกเขตหมู่บ้าน มีคอกสำหรับเลี้ยงไก่ มีอุปกรณ์พื้นฐานในการเลี้ยงไก่ ได้แก่ อุปกรณ์การให้น้ำ ให้อาหาร และสุมไก่ อย่างไรก็ตามจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกรจาก 12 หมู่บ้าน พบว่ามีจำนวน 2,140 ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่ย้ายไปอาศัยนอกเขตหมู่บ้าน จำนวน 235 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 11 จากครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้านและเกือบทุกครัวเรือนมีการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ซึ่งมากกว่าสุมาลีและคณะ (2532) และพิทยา (2534) ที่รายงานไว้ที่ร้อยละ 5 และร้อยละ 8 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าเกษตรกรเริ่มมีการย้ายไปอาศัยนอกเขตหมู่บ้านมากขึ้น อาจเนื่องจากความจำกัดของพื้นที่ในหมู่บ้านและการขยายตัวของครัวเรือน อย่างไรก็ตามการย้ายไปอาศัยนอกเขตหมู่บ้าน ส่วนมากเกษตรกรมีวัตถุประสงค์เพื่อนอนเฝ้านา และผลผลิตทางการเกษตร เช่น โค กระบือ พืชผัก บ่อปลาและไก่พื้นเมือง รวมทั้งการหลีกเลี่ยงโรคระบาดในหมู่บ้าน สถานที่เลี้ยงไก่ของเกษตรกรส่วนมากอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน (หมู่บ้าน) โดยเฉลี่ย 2.50 กิโลเมตร ซึ่งเป็นระยะที่เกษตรกรสามารถเดินทางไปมาสะดวกระหว่างหมู่บ้านกับสถานที่เลี้ยงไก่พื้นเมือง ดังแสดงในข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการวิจัยฯ จำนวน 24 ครัวเรือน จาก 12 หมู่บ้านในเขตอำเภวารินชำราบ และอำเภอนาเขย จังหวัดอุบลราชธานี
- เกษตรกรที่อยู่ในเขตอำเภวารินชำราบมี 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลลำวาง 1 หมู่บ้าน คือ บ้านหนามแท่ง ตำบลธาตุ 1 หมู่บ้าน คือ บ้านบัว และตำบลโพธิ์ใหญ่ 7 หมู่บ้าน คือ บ้านโพธิ์ออก บ้านโพธิ์ดก บ้านลิ้นไม้ บ้านหนองไข่นก บ้านร่องก่อ บ้านคำลือชา และบ้านบังมั่ง
- เกษตรกรที่อยู่ในเขตอำเภอนาเขยมี 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย บ้านนาเขยหมู่ที่ 1, 2 และ 3
- จำนวนเกษตรกรที่อาศัยนอกเขตหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน มีจำนวน 235 ครัวเรือนจาก 2,140 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 11 จากครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน
- เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50 ปี อายุน้อยที่สุด 28 ปี มากที่สุด 66 ปี
- สถานที่เลี้ยงไก่ห่างจากแหล่งชุมชน เฉลี่ย 2.50 กิโลเมตร ระยะใกล้สุด 0.20 กิโลเมตร ระยะไกลสุด 6 กิโลเมตร

ในการเลี้ยงไก่นอกเขตหมู่บ้านของเกษตรกรที่ทำการวิจัย พบว่าเกษตรกรมีอายุค่อนข้างสูงโดยเฉลี่ย 50 ปี และส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือการทำนา (ร้อยละ 79) ซึ่งเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือรับจ้าง (ร้อยละ 17) เกษตรกรมีการถือครองที่ดินค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ทางการเกษตร โดยส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มซึ่งใช้ทำนา (ร้อยละ 77) และที่ดอนบางส่วน (ร้อยละ 23) โดยมีการถือครองที่ดิน 21-40 ไร่ มากที่สุด (ร้อยละ 38) รองลงมาคือ 1-20 ไร่ (ร้อยละ 25) และ 41-60 ไร่ (ร้อยละ 25) ซึ่งเท่ากัน และมีการถือครอง 61-80 ไร่น้อยสุด (ร้อยละ 12) ตามลำดับ ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88) มีข้าวบริโภคเพียงพอตลอดปี และพบว่า เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48) มีที่ดินของตนเอง และเกษตรกรอีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) พ่อแม่แบ่งให้ทำฟรี ซึ่งเป็นที่ของพ่อแม่แต่ไม่ได้แบ่งแยกและโอนให้ และมีบางส่วนที่มีการเช่าที่ดินทำกิน (ร้อยละ 2) การเป็นเจ้าของที่ดินมีผลต่อการพัฒนาระบบการผลิต ถ้าไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินเกษตรกรจะไม่มีการพัฒนาที่ดิน เช่น ไม่มีการเสริมหรือทำคันนาเพิ่มทำให้เก็บกักน้ำได้ไม่มาก ทำให้ผลผลิตข้าวได้ต่ำ ระบบสาธารณสุขปลูกโดยเฉพาะไฟฟ้า พบว่าเริ่มมีการขยายระบบไฟฟ้าเข้าไปในที่นาของเกษตรกร โดยเกษตรกร ร้อยละ 62 มีไฟฟ้าใช้แล้ว ขณะที่อีกร้อยละ 38 ถึงแม้ว่าจะไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่เริ่มมีการขยายไฟฟ้าเข้าไปในพื้นที่ของเกษตรกร การมีไฟฟ้าใช้จะส่งผลดีต่อเกษตรกรในการทำเกษตร ทั้งปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนมากมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองโดยมีประสบการณ์ 1-10 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ 21-30 ปี (ร้อยละ 33) และ 11-20 ปี (ร้อยละ 17) ตามลำดับ ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะมีประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่สูงก็ตาม แต่ส่วนมากเป็นการเลี้ยงแบบดั้งเดิมยังไม่มีการพัฒนา มีเพียง 2 ราย (ร้อยละ 8) เท่านั้นที่มีการพัฒนาการเลี้ยงโดยการแยกลูกไก่ออกจากแม่ไก่เพื่อเพิ่มผลผลิตไก่พื้นเมือง สถานที่เลี้ยงไก่ของเกษตรกรพบว่า เป็นบริเวณที่นามากที่สุด ร้อยละ 84 รองลงมา คือ ที่สวน และไร่นาสวนผสมซึ่งเท่ากัน คือ ร้อยละ 8 ตาม ลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ที่นาตลอด (ร้อยละ 62) มีบางส่วนที่ออกไปดูแลสัตว์เฉพาะช่วงกลางวัน (ร้อยละ 38) ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมบางส่วน ดังแสดงในตารางผนวกที่ 1

ระบบเศรษฐกิจของเกษตรกร เกษตรกรให้ความสำคัญกับการทำนาเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวชนบทที่มีความเห็นว่าการมีข้าวไว้บริโภคตลอดปี ลำดับที่ 2 ให้ความสำคัญกับการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ เช่น โค กระบือ และลำดับที่ 3 เกษตรกรจะให้ความสำคัญกับการรับจ้างในช่วงระยะที่ตนเองว่างงานหรือเสร็จงานในแปลงไร่นาของตนเอง การรับจ้างมีทั้งในภาคการเกษตร เช่น การปลูกและเก็บเกี่ยวข้าว และนอกภาคการเกษตร เช่น งานก่อสร้าง โดยไก่พื้นเมืองจะอยู่ลำดับท้าย ๆ ร่วมกับ การปลูกผัก เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 103,201 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยเป็นรายได้ในภาคการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 61 และนอกภาคการเกษตรร้อยละ 39 รายได้ภาค

การเกษตรส่วนใหญ่มาจากการขายข้าวเปลือกข้าวเจ้าพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 (ร้อยละ 63) ซึ่งปีที่ผ่าน (2546) มีราคาสูง (9-10 บาท/กก.) รองลงมาคือ โค (ร้อยละ 8) สัตว์เลี้ยงอื่น ๆ เช่น สุกร ปลา (ร้อยละ 10) ไข่พื้นเมือง (ร้อยละ 5) และพืชผักและไม้ผล (ร้อยละ 4) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับลำดับความสำคัญของอาชีพ ซึ่งแสดงว่ารายได้เป็นแรงจูงใจหลักในการให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพของเกษตรกร ในส่วนของรายได้นอกภาคการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 76) รองลงมาคือ ค่าตอบแทนจากการเป็นผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน, อ.บ.ต. (ร้อยละ 21) และลูกที่ไปทำงานต่างจังหวัดส่งมาให้ (ร้อยละ 3) ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) มีหนี้สินโดยเป็นหนี้สินระยะสั้นชำระคืนภายใน 1 ปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้านการเกษตร ซื้อปุ๋ยเคมี พันธุ์พืชและค่าใช้จ่ายในครอบครัว โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 43,158 บาท/ครัวเรือน/ปี โดยเป็นส่วนมากเป็นหนี้สินจากการกู้ยืม ธ.ก.ส. (ร้อยละ 50) หนี้กองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 25) ซึ่งเป็นแหล่งให้กู้ยืมในหมู่บ้านซึ่งมีความสะดวก เงื่อนไขในการกู้ยืมไม่ยุ่งยาก และสหกรณ์ออมทรัพย์ (ร้อยละ 25) เกษตรกรมีรายได้มากกว่าหนี้สิน ซึ่งเพียงพอสำหรับใช้จ่ายในครัวเรือนของเกษตรกรที่มีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย

สภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรก่อนเริ่มโครงการ

เกษตรกร ร้อยละ 58 มีแม่พันธุ์ 5-8 ตัวต่อครัวเรือน และอีกร้อยละ 42 มีแม่พันธุ์ 10-15 ตัวต่อครัวเรือนอยู่ ส่วนมากมีพ่อพันธุ์ 1-2 ตัว คือ (ร้อยละ 54) รองลงมาคือ 3-4 ตัว (ร้อยละ 29) และ 5-6 ตัว (ร้อยละ 17) ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 2) สภาพคอกไก่จะสร้างแบบง่าย ๆ โดยมี 2 ลักษณะ คือ ส่วนใหญ่สร้างแยกออกจากที่พักหลังคามุงด้วยหญ้าคา (ร้อยละ 88) และรองลงมาคือสร้างคอกใต้ที่พัก (ร้อยละ 12) ด้านข้างโรงเรือนใช้ไม้ไผ่ตีเป็นแนว ในการป้องกันโรคไก่ของเกษตรกร นอกจากการย้ายไก่ออกมาเลี้ยงนอกหมู่บ้านแล้ว เกษตรกรมีการป้องกันโรคโดยการงดเว้นการซื้อหรือนำไก่จากตลาดมาบริโภคในที่พักหรือพื้นที่ที่เลี้ยงไก่ การปรับปรุงพันธุ์ไก่ของเกษตรกรจะมีการเปลี่ยนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์เมื่อมีอายุมากหรือเลี้ยงลูกไม่ดี โดยนำพ่อพันธุ์มาจากแหล่งอื่น ส่วนแม่พันธุ์คัดเลือกจากฝูง ซึ่งจะช่วยป้องกันการผสมเลือดชิดได้

ตารางผนวกที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวนเกษตรกร	
	ครัวเรือน	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนที่เลี้ยงไก่พื้นเมือง		
- เพศชาย	18	75
- เพศหญิง	6	25
การศึกษา		
- ประถมศึกษาปีที่ 4 – 6	21	88
- มัธยมศึกษาปีที่ 3 – 6	3	12
อาชีพหลัก		
- ทำนา	19	79
- รับจ้าง	4	17
- เลี้ยงโค	1	4
พื้นที่การเกษตร		
- 1-20 ไร่	6	25
- 21-40 ไร่	9	38
- 41-60 ไร่	6	25
- 61-80 ไร่	3	12
ปริมาณการบริโภคข้าว		
- มีเพียงพอตลอดปี	21	88
- ไม่มีเพียงพอตลอดปี	3	12
การมีไฟฟ้าใช้		
- มีไฟฟ้าใช้	15	62
- ไม่มีไฟฟ้าใช้	9	38
ประสบการณ์การเลี้ยงไก่พื้นเมือง		
- 1 – 10 ปี	12	50
- 11 – 20 ปี	4	17
- 21 – 30 ปี	8	33

ตารางผนวกที่ 1 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร (ต่อ)

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวนเกษตรกร	
	ครัวเรือน	ร้อยละ
สถานที่เลี้ยงไก่		
- ที่นา	20	84
- ที่สวน	2	8
- ไร่นาสวนผสม	2	8
การพักอาศัยบริเวณที่เลี้ยงไก่		
- พักอาศัยอยู่ตลอด	15	62
- พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านและไปดูแลสัตว์ช่วงกลางวัน	9	38
ลักษณะโรงเรือน		
- สร้างแยกจากที่พัก	21	88
- สร้างได้ที่พัก	3	12

ตารางผนวกที่ 2 แสดงจำนวนไก่พื้นเมืองต่อครัวเรือน

จำนวนไก่พื้นเมืองต่อครัวเรือน	จำนวนเกษตรกร	
	ครัวเรือน	ร้อยละ
จำนวนแม่พันธุ์		
- 5 – 9 ตัว	14	58
- 10 – 15 ตัว	10	42
จำนวนพ่อพันธุ์		
- 1 – 2 ตัว	13	54
- 3 – 4 ตัว	7	29
- 5 – 6 ตัว	4	17

ภาคผนวก ข.

ข้อมูลทางเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นเมือง

จากการเก็บข้อมูลทางเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกรที่เลี้ยงไก่พื้นเมือง พบว่าวิธีการที่ 3 และ วิธีการที่ 4 ซึ่งเป็นวิธีการแยกลูกไก่ เกษตรกรมีแนวโน้มการใช้ปริมาณอาหารสัตว์ต่อเดือนมากกว่า วิธีการที่ 1 และวิธีการที่ 2 ประมาณ 2 เท่า (133.11 ± 39.35 , 106.72 ± 76.49 , 68.01 ± 31.52 และ 53.04 ± 12.80 กิโลกรัมตามลำดับ) เนื่องจากเกษตรกรมีจำนวนแม่ไก่และจำนวนชุดการไข่ที่สูงกว่า ทำให้เกษตรกรมีจำนวนไก่ในฝูงมาก ส่งผลให้ต้นทุนค่าวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองต่อเดือน และค่าวัคซีนต่อเดือนสูงตามไปด้วย โดยวิธีการที่ 3 มีต้นทุนค่าวัตถุดิบอาหารสัตว์ต่อเดือนสูงสุด รองลงมาคือวิธีการที่ 4 วิธีการที่ 1 และวิธีการที่ 2 โดยมีค่าเป็น 784.14 ± 244.77 , 494.86 ± 345.61 , 392.60 ± 190.10 และ 327.79 ± 104.59 บาท ตามลำดับ ในทำนองเดียวกันกับค่าวัคซีนต่อเดือนพบว่า วิธีการที่ 3 มีค่าวัคซีนต่อเดือนสูงสุด รองลงมาคือวิธีการที่ 4 วิธีการที่ 2 และวิธีการที่ 1 ตามลำดับ โดยมีค่าเป็น 23.10 ± 5.76 , 19.35 ± 10.56 , 13.88 ± 4.48 และ 12.52 ± 1.35 บาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเมื่อคิดเป็นมูลค่าผลผลิตไก่พื้นเมืองที่เกษตรกรบริโภคและจำหน่าย พบว่า วิธีการที่ 3 มีมูลค่าไก่พื้นเมืองที่ได้จากการบริโภคและจำหน่ายต่อเดือนสูงสุด รองลงมาคือวิธีการที่ 4 วิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 โดยมีค่าเป็น 891.25 ± 855.84 , 375.21 ± 295.58 , 293.35 ± 224.69 และ 194.87 ± 62.44 บาทตามลำดับ จะเห็นว่ามีเฉพาะวิธีการที่ 3 เท่านั้นที่ให้ผลกำไรเมื่อหักต้นทุนค่าอาหารและค่าวัคซีนออก ในการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ของเกษตรกร พบว่าวิธีการแยกลูกไก่ทำให้เกษตรกร มีแนวโน้มการใช้เงินสดเพื่อจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์เสริมเพิ่มขึ้นตามจำนวนไก่ในฝูงที่เพิ่มขึ้น โดยพบว่าวิธีการแยกลูกไก่ ทั้งวิธีการที่ 3 และวิธีการที่ 4 เกษตรกรมีการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์ต่อเดือนในการเลี้ยงไ่มากกว่าวิธีการที่ 1 และวิธีการที่ 2 ให้ประมาณ 4-5 เท่า (279.50 ± 281.22 , 306.61 ± 324.01 , 63.36 ± 99.11 และ 56.97 ± 25.36 บาทตามลำดับ) ต้นทุนค่าอาหารสัตว์ส่วนใหญ่มาจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เกษตรกรมีอยู่ในครัวเรือน เช่น รำ ปลายข้าว และข้าวเปลือก และมีการซื้อวัตถุดิบอาหารสัตว์เสริมบ้างเป็นครั้งคราว จำนวนไก่ที่เกษตรกรจำหน่ายต่อเดือนพบว่า การแยกลูกไก่ทำให้เกษตรกรมีการจำหน่ายไก่ต่อเดือนสูงกว่าการเลี้ยงแบบดั้งเดิมประมาณ 2-7 เท่า โดยวิธีการที่ 3 ทำให้เกษตรกรมีไก่จำหน่ายต่อเดือนสูงสุด รองลงมาคือวิธีการที่ 4 วิธีการที่ 1 และวิธีการที่ 2 โดยมีค่าเป็น 9.22 ± 5.05 , 7.27 ± 6.95 , 3.31 ± 3.68 และ 1.27 ± 1.48 ตัวตามลำดับ เกษตรกรนิยมบริโภคไก่ 1-2 ตัวต่อเดือน น้ำหนักที่นิยมบริโภค 1.3-1.6 กิโลกรัม ราคาไก่พื้นเมืองที่จำหน่ายได้ 42-47 บาท/กิโลกรัม โดยราคาที่จำหน่ายจะเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล โดยราคาในฤดูฝนจะมีราคาค่อนข้างต่ำ เนื่องจากอาหารในธรรมชาติจะมีมาก ขณะที่ในฤดูแล้งราคาไก่ค่อนข้างสูง เนื่องจากเกษตรกรเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิต มีความต้องการไก่ไปเป็นอาหารเพื่อการ

ลงแขกเกี่ยวข้าว และการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว ประกอบกับอาหารในธรรมชาติเริ่มหายาก ทำให้ราคาไถ่พื้นเมืองที่จำหน่ายได้ค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตามเมื่อถึงต้นทุนการผลิตแล้ว การเลี้ยงไถ่พื้นเมืองของเกษตรกรอยู่ในภาวะขาดทุน ดังแสดงในตารางผนวกที่ 3

ตารางผนวกที่ 3 ข้อมูลทางเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกรในการเลี้ยงไถ่พื้นเมือง

ลักษณะที่ศึกษา/ครัวเรือน	วิธีการ			
	วิธีการที่ 1	วิธีการที่ 2*	วิธีการที่ 3	วิธีการที่ 4
จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	6	4	6	6
จำนวนแม่ไถ่พื้นเมืองในฝูง (ตัว)	8.49±2.7	6.73±2.59	11.47±3.32	8.46±3.76
ปริมาณอาหารที่ให้ต่อเดือน (กก.)	68.01±31.52	53.04±12.80	133.11±39.35	106.72±76.49
ต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ต่อเดือน (บาท)	392.60±190.10	327.79±104.59	784.14±244.77	494.86±345.61
ต้นทุนค่าวัคซีนต่อเดือน (บาท)	12.52±1.35	13.88±4.48	23.10±5.76	19.35±10.56
ต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่จ่ายเป็นเงินสดต่อเดือน (บาท)	63.36±99.11	56.97±25.36	279.50±281.22	306.61±324.01
มูลค่าไถ่จากการบริโภคและจำหน่ายไถ่ต่อเดือน (บาท)	293.35±224.69	194.87±62.44	891.25±855.84	375.21±295.58
จำนวนไถ่ที่บริโภคต่อเดือน (ตัว)	2.25±1.69	2.08±1.36	1.38±1.08	1.02±0.46
จำนวนไถ่ที่จำหน่ายต่อเดือน (ตัว)	3.31±3.68	1.27±1.48	9.22±5.05	7.27±6.95
น.น. ไถ่ที่บริโภค (กก.)	1.39±0.23	1.31±0.15	1.63±0.36	1.42±0.18
น.น. ไถ่ที่จำหน่าย (กก.)	1.41±0.27	1.41±0.12	1.53±0.28	1.29±0.23

* ข้อมูลจากเกษตรกร 4 ครัวเรือน อีก 2 ครัวเรือนข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจาก 1 ครัวเรือน เกษตรกรขายไถ่ออกหมด และอีก 1 ครัวเรือนเกษตรกรที่เก็บข้อมูลเสียชีวิต

ภาคผนวก ค.

การประเมินผลโครงการวิจัยฯ

เมื่อสิ้นสุดโครงการวิจัยฯ ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกร ทำการประเมิน 4 ประเด็นหลัก คือ 1) การพัฒนาการเลี้ยงขั้นพื้นฐานของเกษตรกร 2) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการยอมรับเทคโนโลยี 3) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง และ 4) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการวิจัยฯ

การพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองขั้นพื้นฐานของเกษตรกร

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองแบบดั้งเดิมของเกษตรกร ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการทำความสะอาดรางน้ำ รางอาหาร คอกไก่ และ การสุขาภิบาลที่เหมาะสม ภายหลังการเข้าร่วม โครงการวิจัยฯ และมีการแนะนำโดยเน้นเรื่องการสุขาภิบาลซึ่งมีความสำคัญต่อสุขภาพของไก่พื้นเมือง เกษตรกรเริ่มมีการพัฒนาการเรื่องความสะอาดและสุขาภิบาลดีขึ้น โดยมีการทำความสะอาดรางน้ำ ทุกวัน 14 ราย (ร้อยละ 67) และทุกวันเว้นวัน 7 ราย (ร้อยละ 33) ในการทำความสะอาดรางอาหารพบว่า เกษตรกรมีการทำความสะอาดรางอาหารทุกวัน 10 ราย (ร้อยละ 48) ทุกวันเว้นวัน 10 ราย (ร้อยละ 48) สัปดาห์ละ 1 ครั้ง 1 ราย (ร้อยละ 4) ในการทำความสะอาดคอกไก่ พบว่าเกษตรกรมีการทำความสะอาดคอกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง 9 ราย (ร้อยละ 43) ทุก 1 เดือน 8 ราย (ร้อยละ 38) ทุกวัน 2 ราย (ร้อยละ 9) ทุก 6 เดือน 1 ราย (ร้อยละ 5) และปีละ 1 ครั้ง 1 ราย (ร้อยละ 5) ขณะที่เกษตรกรมีการดูแลเอาใจใส่ลูกไก่ดีขึ้น โดยเห็นได้จาก เกษตรกรทุกครัวเรือนมีการจกसानุ่มไก่ และจัดซื้อสุมไก่เข้ามาเพื่อใช้สำหรับขังแม่ไก่และลูกไก่หลังจากการฟัก ทำให้ไก่เล็กได้กินอาหารและไม่ถูกจิกตีจากไก่ใหญ่ การทำวัคซีนนั้นเกษตรกรเริ่มมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำวัคซีน เนื่องจากเสียค่ายาวัคซีน เพราะส่วนใหญ่มีไก่น้อย ทำให้วัคซีนเหลือและต้องทิ้งไป ประกอบกับการจับไก่พื้นเมืองทำได้ยาก การรวมกลุ่มทำวัคซีนทำให้ทำวัคซีนได้เร็ว เป็นการประสานงานและสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการยอมรับเทคโนโลยี

การยอมรับเทคโนโลยีในแต่ละวิธีการของเกษตรกรจากการสัมภาษณ์เกษตรกร พบว่าวิธีการที่โครงการวิจัยฯ นำไปทดลองกับเกษตรกร มีความเหมาะสมกับการจัดการและการเอาใจใส่ของเกษตรกรแต่ละครอบครัวคิดเป็น ร้อยละ 100 ความสนใจของเพื่อนบ้านต่อวิธีการดังกล่าวพบว่า มีเพื่อนบ้านมาสอบถามวิธีการเลี้ยงการจัดการ รวมทั้งติดต่อขอเข้าร่วมโครงการวิจัยฯ ถ้ามีโครงการวิจัยฯ มาอีก 10 ราย (ร้อยละ 48) ไม่มีการสอบถาม 11 ราย (ร้อยละ 52) โดยมีเพื่อนบ้านทดลองนำไปปฏิบัติ 2 ราย แต่ไม่ได้ผลเนื่องจากไม่ได้รับความรู้ในด้านการจัดการ อาหาร และ วัคซีนที่ถูกต้อง หลังจากสิ้นสุดโครงการวิจัยฯ ถ้ามีหน่วยงานเข้ามาส่งเสริมหรือพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง พบว่าเกษตรกรให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการ 11 ราย (ร้อยละ 53) อีก 10 ราย (ร้อยละ

47) ไม่ต้องการเข้าร่วมเนื่องจากอายุมากและไม่มีเวลา จะเห็นว่าความสนใจในการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำโดยเฉพาะปัญหาเรื่องแรงงานและเวลา แม้ว่าจะมีโครงการใหม่เข้ามาก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามความสนใจของเพื่อนบ้านถึงแม้ว่าจะยังมีน้อย แต่ก็เริ่มจุดเริ่มต้นทำให้เกษตรกรเริ่มมีความสนใจในการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของตนเอง เกษตรกรส่วนใหญ่มีการรับทราบข่าวสารเรื่องใช้หัวคั่นจากสื่อต่าง ๆ 19 คน (ร้อยละ 90) ซึ่งมีผลกระทบคือ กลัวไก่ที่เลี้ยงไว้จะติดเชื้อทำให้ไก่ตายหรือจำหน่ายไก่ที่เลี้ยงไว้ไม่ได้ เกษตรกรมีความต้องการให้หน่วยงานของรัฐบาลเข้ามาสนับสนุนการเลี้ยงไก่พื้นเมืองในด้านความรู้ การจัดการ อุปกรณ์ในการเลี้ยง วัคซีนในการป้องกันกำจัดโรค และอาหาร

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ร่วมโครงการวิจัยฯ ต่อปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองให้ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 21 ครั้วเรือน เนื่องจากมีเกษตรกรอีก 3 รายที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ โดย 2 รายเสียชีวิตก่อนเก็บข้อมูล และอีก 1 ราย เกษตรกรขายแม่ไก่ออกหมดก่อนสิ้นสุดโครงการวิจัยฯ เนื่องจากปัญหาครอบครัว โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ คือ 1 = ไม่มีผล, 2 = มีผลน้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด พบว่าปัจจัยที่มีผลทำให้การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรประสบความสำเร็จที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ความอยากประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงไก่ของเกษตรกรเอง (4.62 ± 0.89) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่และนักวิจัยที่เข้าไปแนะนำและส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ (4.57 ± 0.98) และการมีรายได้จากการประกอบอาชีพเลี้ยงไก่ (4.29 ± 0.85) ซึ่งแสดงว่าเกษตรกรมีความต้องการความสำเร็จจากการเลี้ยงไก่พื้นเมืองอยู่แล้ว แต่จะต้องมีเจ้าหน้าที่เข้ามาแนะนำและส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ และการมีรายได้จะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลทำให้การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรประสบความสำเร็จที่อยู่ในระดับมากที่สุดรองลงไปคือ ความรักในอาชีพการเลี้ยงไก่ (4.24 ± 0.89) เทคโนโลยีที่เหมาะสม (4.24 ± 0.83) และการเป็นเจ้าของที่ดิน (4.24 ± 1.34) ซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากัน ปัจจัยที่มีในระดับมากที่สุดคือ สภาพพื้นที่ทางการเกษตร (4.19 ± 1.21) ความสะดวกของการคมนาคม (4.14 ± 1.46) และราคาสัตว์ปีก (4.10 ± 1.22) ภาวะตลาด (3.67 ± 1.28) และนโยบายของภาครัฐ (3.52 ± 1.54) ตามลำดับ ขณะที่ปัจจัยที่มีผลในระดับปานกลางคือ เพื่อนบ้าน (2.76 ± 1.58) และปัจจัยที่มีผลน้อยคือ ทุนในการประกอบอาชีพ (2.19 ± 1.33) การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร (1.95 ± 1.36) และการรับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (1.90 ± 1.58) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางผนวกที่ 4

ตารางผนวกที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่ยั่งยืน

รายการ	Mean ¹	S.D.	แปลผล
1. ความรักในอาชีพการเลี้ยงไก่	4.24	0.89	มากที่สุด
2. อยากประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงไก่	4.62	0.74	มากที่สุด
3. เพื่อนบ้าน	2.76	1.58	ปานกลาง
4. การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร	1.95	1.36	มีผลน้อย
5. ทุนในการประกอบอาชีพ	2.19	1.33	มีผลน้อย
6. การมีรายได้จากการประกอบอาชีพเลี้ยงไก่	4.29	0.85	มากที่สุด
7. ราคาสัตว์ปีก	4.10	1.22	มาก
8. ภาวะตลาด	3.67	1.28	มาก
9. การรับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	1.90	1.14	มีผลน้อย
10. เทคโนโลยีที่เหมาะสม	4.24	0.83	มากที่สุด
11. เจ้าหน้าที่และนักวิจัย	4.57	0.98	มากที่สุด
12. การเป็นเจ้าของที่ดิน	4.24	1.34	มากที่สุด
13. สภาพพื้นที่การเกษตร	4.19	1.21	มาก
14. ความสะดวกของการคมนาคม	4.14	1.46	มาก
15. นโยบายของภาครัฐ	3.52	1.54	มาก

หมายเหตุ ¹ ค่าเฉลี่ยจากการคำนวณจากการกำหนดของค่าคะแนนคำตอบดังนี้

1 หมายถึง ไม่มีผล 2 หมายถึง มีผลน้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก และ 5 หมายถึง มากที่สุด โดยแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21-5.00 แสดงว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41-4.20 แสดงว่า มาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61-3.40 แสดงว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81-2.60 แสดงว่า มีผลน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-1.80 แสดงว่า ไม่มีผล

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการวิจัยฯ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการวิจัยฯ โดยการสัมภาษณ์สอบถามเกษตรกรผู้ร่วมโครงการวิจัย จำนวน 21 ครั้วเรือนกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ คือ 1= ต้องแก้ไข, 2 = พอใช้, 3 =

ปานกลาง, 4 = ดี และ 5 = ดีมาก พบว่า โครงการวิจัยฯ มีประโยชน์ต่อเกษตรกรในระดับดีถึงดีมาก โดยมีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 4.10-4.76 ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลทำให้การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรประสบผลสำเร็จ เกษตรกรยังให้ความสำคัญกับเจ้าหน้าที่และนักวิจัยที่เข้าไปแนะนำและส่งเสริมในลำดับต้น ๆ ดังแสดงในตารางผนวกที่ 5

ตารางผนวกที่ 5 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการวิจัยฯ

รายการ	Mean ¹	S.D.	แปลผล
1. โครงการนี้มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด	4.29	0.85	ดีมาก
2. ท่านมีความเข้าใจใส่ต่อโครงการนี้มากน้อยเพียงใด	4.10	1.04	ดี
3. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการฟาร์มมากน้อยเพียงใด	4.33	0.80	ดีมาก
4. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาปัจจัยการผลิตมากน้อยเพียงใด	4.48	0.68	ดีมาก
5. โครงการนี้สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ท่านเพียงพอระดับใด	4.38	0.92	ดีมาก
6. โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพเพียงใด	4.57	0.87	ดีมาก
7. โครงการสนับสนุนการผลิตทันต่อระบบปศุสัตว์มากน้อยเพียงใด	4.38	0.97	ดีมาก
8. เจ้าหน้าที่โครงการออกมาเยี่ยมและมาให้คำแนะนำท่านมากน้อยเพียงใด	4.76	0.44	ดีมาก
9. ท่านได้รับความรู้และประสบการณ์จากโครงการนี้มากน้อยเพียงใด	4.67	0.48	ดีมาก
10. ท่านมีความเชื่อมั่นเจ้าหน้าที่โครงการมากน้อยเพียงใด	4.52	0.68	ดีมาก
11. ก่อนการเข้าร่วมโครงการนี้ท่านมีการจัดการไก่พื้นเมืองของท่านดีหรือไม่	3.14	1.06	ปานกลาง
12. หลังจากการเข้าร่วมโครงการนี้ท่านมีการผลิตปศุสัตว์ของท่านดีขึ้นหรือไม่	4.62	0.67	ดีมาก
13. หลังจากการเข้าร่วมโครงการนี้ความเป็นอยู่ของท่านดีขึ้นมากน้อยเพียงใด	4.38	0.86	ดีมาก

หมายเหตุ ¹ ค่าเฉลี่ยจากการคำนวณจากการกำหนดค่าคะแนนคำตอบดังนี้

1 หมายถึง ต้องแก้ไข 2 หมายถึง พอใช้ 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง ดี และ 5 หมายถึง ดีมาก โดยแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21-5.00 แสดงว่า ดีมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41-4.20 แสดงว่า ดี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61-3.40 แสดงว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81-2.60 แสดงว่า พอใช้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-1.80 แสดงว่า ต้องแก้ไข

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถามเกษตรกร

แบบสอบถามข้อมูลเกษตรกรก่อนเริ่มโครงการวิจัย

โครงการ : วิธีการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมืองสำหรับเกษตรกรและรูปแบบการหลังฮอร์โมน
prolactin,LH และ estrogen ในวงจรการสืบพันธุ์ของแม่ไก่พื้นเมือง

กรอกรายละเอียดลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย / ลงในวงกลม

ผู้สัมภาษณ์ข้อมูล วันที่สัมภาษณ์

1. ข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกร

1.1 ชื่อสมาชิก เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

อายุ.....ปี ระดับการศึกษา.....

ที่อยู่ บ้านเลขที่ บ้าน หมู่.....ตำบล.....

อำเภอ จังหวัด.....

1.2 อาชีพหลัก..... อาชีพรอง.....

1.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

วัยเด็ก(0 -12 ปี)..... คน วัยแรงงาน (13-60 ปี)คน คนชรา (มากกว่า 60 ปี)..... คน

1.4 พื้นที่ทำการเกษตร รวม ไร่ ที่ดอน.....ไร่ ที่นา.....ไร่

แปลงที่เลี้ยงไก่พื้นเมือง

แปลง ที่	พื้นที่ (ไร่)	สภาพพื้นที่ ที่ดอน/ที่ลุ่ม	ห่างจาก ชุมชน(กม.)	เอกสารสิทธิ	การ ครอบครอง	การใช้ประโยชน์
1						
2						
3						
4						
5						

• เอกสารสิทธิ ระบุเป็น โฉนด, น.ส.3ก., ส.ค.1 , ส.ป.ก.,ไม่มีเอกสารสิทธิ

• การครอบครอง ระบุเป็น ที่ตนเอง, ที่เช่า, ที่ทำฟรี

- 1.5 สัตว์เลี้ยง ☐ ไก่.....ตัว ☐ ห่าน.....ตัว ☐ เป็ด.....ตัว
☐ โค.....ตัว ☐ กระบือ.....ตัว ☐ สุกร.....ตัว
☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....ตัว

1.6 รายได้ของครอบครัวจากภาคการเกษตรต่อปี (รอบปี พ.ศ.2545)

- ☐ ทำนาข้าวเจ้า/เหนียว.....ไร่ จำนวน กก. ราคา.... บาท/ กก.
 เป็นเงินบาท
- ☐ พืชอื่นๆ (ระบุ) จำนวน กก. ราคา.....บาท/กก.
 เป็นเงินบาท
- ☐ พืชอื่นๆ (ระบุ) จำนวน กก. ราคา.....บาท/กก.
 เป็นเงินบาท
- ☐ ไก่ จำนวน กก. ราคา.....บาท/กก.เป็นเงิน.....บาท
- ☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ)..... จำนวน.....กก./ ตัว ราคา.....บาท/กก./ตัว
 เป็นเงินบาท
- ☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ)..... จำนวน.....กก./ตัว ราคา.....บาท/กก./ตัว
 เป็นเงิน.....บาท
- ☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ)..... จำนวน.....กก./ตัว ราคา.....บาท/กก./ตัว
 เป็นเงิน.บาท

1.7 รายได้ของครอบครัวจากนอกภาคการเกษตร

- ☐ รับจ้าง.....จำนวนบาท
- ☐จำนวน.....บาท
- ☐จำนวน.....บาท

1.8 การเป็นสมาชิกกลุ่มในหมู่บ้าน

- ☐ ไม่เป็น
- ☐ เป็น ชื่อกลุ่ม ตำแหน่ง.....
 ชื่อกลุ่ม ตำแหน่ง.....

1.9 การพักอาศัยอยู่ตึก/พื้นที่การเกษตร ☐ ชาย คน ☐ หญิง คน
 เหตุผลที่ย้ายมาพักที่นา

1.10 คนที่ดูแลไก่ประจำ (ระบุเพศ, พ่อ, แม่, ลูก).....
 คนที่ดูแลไก่สำรองคนที่1 (ระบุเพศ, พ่อ, แม่, ลูก).....

คนที่ดูแลไก่สำรวจคนที่2 (ระบุเพศ, พ่อ, แม่, ลูก)

1.11 ข้าวพอกินหรือไม่

☐ พอเพียง

☐ ไม่พอ การแก้ไข

1.12 หนี้สิน

แหล่งเงินทุน.....จำนวน.....บาท ระยะเวลาชำระคืน.....ปี กู้เพื่อ.....

แหล่งเงินทุน.....จำนวน.....บาท ระยะเวลาชำระคืน.....ปี กู้เพื่อ.....

แหล่งเงินทุน.....จำนวน.....บาท ระยะเวลาชำระคืน.....ปี กู้เพื่อ.....

1.13 การวางแผนปฏิบัติงานในรอบปี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. สภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร

2.1 ประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ☐ 1ปี ☐ 1-10 ปี ☐ 11-20 ปี ☐ 21-30 ปี

2.2 วัตถุประสงค์หลัก ของการเลี้ยงไก่พื้นเมือง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เพื่อบริโภค ☐ เพื่อจำหน่าย ☐ เพื่อเป็นไก่นก ☐ อื่น.....

2.3 สถานที่ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

☐ ที่บ้าน ☐ ที่นา ☐ ที่บ้านและที่นา ☐ อื่นๆ.....

เหตุผลที่ย้ายไก่มาเลี้ยงที่นา/ที่สวน.....

2.4 ท่านมีโรงเรือนสำหรับไก่พื้นเมืองหรือไม่

☐ มีโรงเรือน ☐ ไม่มีโรงเรือน ☐ อื่น ๆ.....

☐ ถ้ามีโรงเรือน โรงเรือนของท่านเป็นแบบใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ใต้ถุนบ้าน ☐ ใต้ยุงข้าว ☐ ใต้เถียงนา

☐ มีคอกแยกให้ต่างหาก ☐ อื่น ๆ.....

☐ ขนาดของโรงเรือนเมตร

☐ วัสดุที่ใช้ทำโรงเรือน.....

☐ การสร้างโรงเรือน ☐ ทำเอง ☐ จ้าง ☐ ขอแรงเพื่อนบ้าน

2.5 โรงเรือนของท่านมีไฟฟ้าหรือไม่

☐ มีไฟฟ้า ☐ ไม่มีไฟฟ้า

2.6 ท่านใช้วิธีการใดในการกกลูกไก่

☐ กกด้วยไฟฟ้า (แยกแม่ออกจากลูก) เหตุผล

☐ แม่ไก่กกตามธรรมชาติ (ให้แม่เลี้ยงเอง) เหตุผล

☐ อื่น ๆ.....เหตุผล

2.7 จำนวนไก่พื้นเมืองที่ท่านเลี้ยงโดยเฉลี่ยตัว/เดือน

1) พ่อพันธุ์ตัว

2) แม่พันธุ์.....ตัว

3) ลูกไก่อายุแรกเกิดถึง 1 เดือน.....ตัว

4) ไก่รุ่น อายุ 1-3 เดือน...ตัว

5) ไก่ใหญ่อายุมากกว่า 3 เดือนตัว

2.8 ท่านเคยให้วัคซีนไก่พื้นเมืองหรือไม่

☐ ไม่เคย

☐ เคย ชนิดวัคซีน1).....แหล่งที่ซื้อ/หน่วยงานที่ให้.....

2).....แหล่งที่ซื้อ/หน่วยงานที่ให้.....

3).....แหล่งที่ซื้อ/หน่วยงานที่ให้.....

2.9 การได้รับการอบรมเรื่องไก่พื้นเมือง

☐ ไม่เคย

☐ เคย เรื่อง.....หน่วยงานที่จัด.....

เรื่อง.....หน่วยงานที่จัด.....

2.10 ท่านบริโภคไก่พื้นเมืองในช่วงใดมากที่สุด เช่นตามเทศกาล, พิธีกรรม(เรียงตามลำดับ)

น้ำหนักไก่ที่ชอบกินกก/ตัว

1) เดือน.....เพราะ.....

2) เดือน.....เพราะ.....

3) เดือน.....เพราะ.....

2.11 ท่านขายไก่พื้นเมืองในช่วงใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ)

น้ำหนักไก่ที่ตลาดต้องการกก./ตัว

1) เดือน.....เพราะ.....

2) เดือน.....เพราะ.....

3) เดือน.....เพราะ.....

2.12 ตลาดที่ท่านขายไก่พื้นเมือง

- ☐ ภายในหมู่บ้าน(คนซื้อไปกินในครอบครัว) เหตุผล
☐ ขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อขายต่อในหมู่บ้าน เหตุผล
☐ ขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อขายต่อตลาด ก.ทม. เหตุผล
☐ ขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อขายต่อตลาด วารินชำราบ เหตุผล
☐ นำมาขายให้พ่อค้าคนกลางที่วารินชำราบ เหตุผล
☐ อื่น ๆ.....

2.13 การตายของไก่พื้นเมืองเกิดในช่วงใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ)

ฤดูกาล(ระบุเดือน)	ลักษณะอาการ	การแก้ไข/ใครที่มาช่วย

2.14 การตายของไก่พื้นเมืองเกิดในช่วงอายุใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ)

ช่วงอายุไก่(ระบุเดือน)	ลักษณะอาการ	การแก้ไข/ใครที่มาช่วย

2.15 ปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นสาเหตุทำให้ไก่พื้นเมืองตาย (เติมตัวเลขลำดับความสำคัญในช่องว่าง)

- ☐ นิวคาสเซิล ☐ อหิวาต์ ☐ ฝีดาษ ☐ ไข้ขาว
☐ หลอดลมอักเสบ ☐ พยาธิภายใน ☐ พยาธิภายนอก ☐ แผลที่ผิวหนัง
☐ อุบัติเหตุ ☐ สัตว์เลี้ยง ☐ หวัด ☐ อื่นๆ.....

2.16 อาหารที่ให้ ประจำหรือบ่อยๆ

- ☐ อาหารผสม ปริมาณที่ให้ต่อวัน กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ
☐ ข้าวเปลือก ปริมาณที่ให้ต่อวัน กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ
☐ ปลาขี้ขาว ปริมาณที่ให้ต่อวัน กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ

☐ ร้า ปริมาณที่ให้ต่อวัน กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ

☐ อื่นๆ..... ปริมาณที่ให้ต่อวัน.... กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ.....

2.17 ท่านให้อาหารเสริมหรือไม่

☐ ไม่ เพราะ.....

☐ ให้ คือ เพราะ

2.18 ช่วงเวลาที่ขังไก่

ปัญหาที่พบในช่วงขังไก่.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

3.1 พ่อ-แม่พันธุ์ (การเปลี่ยนพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์จำเป็นหรือไม่)

.....

พ่อพันธุ์

แม่พันธุ์

☐ ไม่มีการเปลี่ยน

☐ ไม่มีการเปลี่ยน

☐ คัดจากฝูงที่มีอยู่

☐ คัดจากฝูงที่มีอยู่

☐ นำมาจากแหล่งอื่น

☐ นำมาจากแหล่งอื่น

3.2 อาหาร (หลายชนิด, ชนิดเดียวหรืออาหารเสริม อาหารธรรมชาติ ที่จะทำให้ไก่เจริญเติบโตดี) เพราะอะไร

.....

3.3 อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่ (จำเป็นหรือไม่ ที่จะมีอุปกรณ์ เช่น สุ่มไก่, รางอาหาร, รางน้ำ) เพราะอะไร

.....

3.4 การป้องกันโรคระบาด (มีวิธีการ, อาหาร, ยา, วัคซีนเพื่อป้องกันไม่ให้ไก่เป็นโรคหรือไม่) เหตุผล

- ☐ ทำวัคซีน
- ☐ ช่ายไก่จากหมู่บ้านมาเลี้ยงที่นา
- ☐ งดเว้นการนำไก่จากข้างนอก (ตลาด, หมู่บ้าน) มาบริโภค
- ☐ ไม่เคยป้องกัน

3.5 การเลี้ยงดูลูกไก่ (เทคนิค, วิธีการดูแลลูกไก่)

- ☐ ปลอ่ยให้แม่เลี้ยง
- ☐ แยกลูกมาเลี้ยง

เหตุผล.....

3.6 การทำความสะอาดคอกไก่, รังไข่, รังน้ำ, รังอาหารจำเป็นหรือไม่เพราะ

.....

.....

.....

คอกไก่	รังอาหาร	รังน้ำ
☐ ทุกวัน	☐ ทุกวัน	☐ ทุกวัน
☐ สัปดาห์ละครั้ง	☐ วันเว้นวัน	☐ วันเว้นวัน
☐ เดือนละครั้ง	☐ สัปดาห์ละครั้ง	☐ สัปดาห์ละครั้ง
☐ 3เดือนต่อครั้ง	☐ ไม่เคยล้าง	☐ ไม่เคยล้าง
☐ 6เดือนต่อครั้ง		
☐ ปีละครั้ง		
☐ ไม่เคยทำความสะอาด		
☐ อื่นๆ		

แบบสอบถามหลังสิ้นสุดโครงการวิจัย

โครงการ : วิธีการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมืองสำหรับเกษตรกรและรูปแบบการหลังฮอร์โมน
prolactin,LH และ estrogen ในวงจรการสืบพันธุ์ของแม่ไก่พื้นเมือง

กรอรายละเอียดลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย / ลงในวงกลม

ผู้สัมภาษณ์ข้อมูล วันที่สัมภาษณ์

1. ข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกร

- 1.1 ชื่อสมาชิก เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
อายุ.....ปี ระดับการศึกษา.....
ที่อยู่ บ้านเลขที่ บ้าน หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ จังหวัด..... โทรศัพท์

1.2 อาชีพหลัก..... อาชีพรอง..... (ดูเวลาที่ใช้ทำกิจกรรม)

1.3 รถยนต์ที่มีในครัวเรือน

- ☐ รถยนต์คัน ☐ รถจักรยานยนต์.....คัน ☐ รถใดก็ตาม
☐ โทรศัพท์.....เครื่อง ☐ โรงสีข้าว ☐ เครื่องสูบน้ำ
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

1.4 สัตว์เลี้ยงที่มีอยู่ในครอบครัวย

- ☐ ไก่.....ตัว ☐ ห่าน.....ตัว ☐ เป็ด.....ตัว
☐ โค.....ตัว ☐ กระบือ.....ตัว ☐ สุกร.....ตัว
☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ).....จำนวน.....ตัว

1.5 รายได้ของครอบครัวจากภาคการเกษตรต่อปี (รอบปี พ.ศ.2546/2547)

- ☐ ทำนาข้าวเจ้า.....ไร่ จำนวนกก. ราคา.....บาท/กก. เป็นเงินบาท
☐ ทำนาข้าวเหนียว.....ไร่ จำนวน กก. ราคา.....บาท/กก. เป็นเงินบาท
☐ พืชอื่นๆ (ระบุ)จำนวน... ..กก. ราคา.....บาท/กก.เป็นเงินบาท
☐ พืชอื่นๆ (ระบุ).....จำนวน กก. ราคา.....บาท/กก.เป็นเงิน.....บาท
☐ ไก่พื้นเมือง จำนวนกก/ตัว.ราคา.....บาท/กก.เป็นเงิน.....บาท
☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ)..... จำนวน.....กก./ตัว ราคา.....บาท/กก./ตัว
เป็นเงินบาท

- ☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ)..... จำนวน.....กก./ตัว ราคา.....บาท/กก./ตัว
เป็นเงิน.....บาท
- ☐ สัตว์เลี้ยงอื่นๆ(ระบุ)..... จำนวน.....กก./ตัว ราคา.....บาท/กก./ตัว
เป็นเงิน.....บาท

1.6 รายได้ของครอบครัวจากนอกภาคการเกษตร - รวม บาท

- ☐ รับจ้าง.....จำนวนคน รายได้.....บาท/เดือน
- ☐ ค้าขาย.....จำนวน.....คน รายได้.....บาทต่อเดือน หรือต่อปี
- ☐จำนวนคน รายได้..... บาทต่อเดือน หรือต่อปี

1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มในหมู่บ้าน

- ☐ ไม่เป็น
- ☐ เป็น ชื่อกลุ่ม ตำแหน่ง.....
ชื่อกลุ่ม ตำแหน่ง.....

1.8 ข้าวพอกินหรือไม่ (ข้อมูลย้อนหลัง 5 ปี)

- ☐ พอกิน
- ☐ ไม่พอกิน การแก้ไข.....

1.9 หนี้สินในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา

- ☐ แหล่งเงินทุน.....จำนวน.....บาท ระยะเวลาชำระคืน.....ปี กู้เพื่อ.....
- ☐ แหล่งเงินทุน.....จำนวน.....บาท ระยะเวลาชำระคืน.....ปี กู้เพื่อ.....
- ☐ แหล่งเงินทุน.....จำนวน.....บาท ระยะเวลาชำระคืน.....ปี กู้เพื่อ.....

1.10 กิจกรรมการผลิตในรอบปี

.....

.....

.....

1.11.จงเรียงลำดับความสำคัญของอาชีพ โดยกรอกตัวเลขลงในวงกลม ☐

- ☐ ทำนา ☐ ทำไร่ ☐ ทำสวนผักหลังนา ☐ ไล่พื้นเมือง
- ☐ เลี้ยงสัตว์ (วัว, กระบือ, สุกร) ☐ รับจ้าง ☐ ค้าขาย
- ☐
- ☐

2. สภาพการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร

2.1 คนที่ดูแลไก่ประจำ (ระบุเพศ, พ่อ, แม่, ลูก)

☐ คนที่ดูแลไก่สำรองคนที่1 (ระบุเพศ, พ่อ, แม่, ลูก)

☐ คนที่ดูแลไก่สำรองคนที่2 (ระบุเพศ, พ่อ, แม่, ลูก)

2.2 สถานที่ในการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

☐ ที่บ้าน เพราะ

☐ ที่นา เพราะ

☐ ที่บ้านและที่นา เพราะ

☐ อื่นๆ.....เพราะ

2.3 ท่านมีโรงเรือนสำหรับไก่พื้นเมืองหรือไม่

☐ มีโรงเรือน ☐ ไม่มีโรงเรือน ☐ อื่น ๆ.....

ถ้ามีโรงเรือน โรงเรือนของท่านเป็นแบบใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ได้ถุนบ้าน ขนาดของโรงเรือนเมตร วัสดุที่ใช้ทำโรงเรือน.....

☐ ได้ขี้ข้าว ขนาดของโรงเรือนเมตร วัสดุที่ใช้ทำโรงเรือน.....

☐ ได้เถียงนา ขนาดของโรงเรือนเมตร วัสดุที่ใช้ทำโรงเรือน.....

☐ มีคอกแยกให้ต่างหาก ขนาดของโรงเรือนเมตร วัสดุที่ใช้ทำโรงเรือน

☐ อื่น ๆ ขนาดของโรงเรือนเมตร วัสดุที่ใช้ทำโรงเรือน.....

2.4 โรงเรือนของท่านมีไฟฟ้าหรือไม่

☐ มีไฟฟ้า ☐ ไม่มีไฟฟ้า

2.5 จำนวนไก่พื้นเมืองที่ท่านเลี้ยงโดยเฉลี่ยตัว/เดือน

1) พ่อพันธุ์ตัว

2) แม่พันธุ์.....ตัว

3) ลูกไก่อายุแรกเกิดถึง 1 เดือน....ตัว

4) ไก่รุ่น อายุ 1-3 เดือน.....ตัว

5) ไก่ใหญ่อายุมากกว่า 3 เดือนตัว

2.6 ขนาดของฝูงไก่ที่ท่านสามารถดูแลได้อย่างเหมาะสม ในสภาพการเลี้ยงปัจจุบัน

1) พ่อพันธุ์ตัว 2) แม่พันธุ์.....ตัว 3) ลูกไก่-ไก่รุ่น.....ตัว

2.7 ท่านทำวัคซีนไก่พื้นเมืองเป็นประจำหรือไม่ หรือไม่ ☐ เป็น ☐ ไม่เป็น

ถ้าทำวัคซีนไม่เป็น ท่านให้ใครทำให้

ชื่อวัคซีน.....วิธีการทำ ทำเพื่อป้องกันโรค.....

ชื่อวัคซีน..... วิธีการทำ ทำเพื่อป้องกันโรค.....

ชื่อวัคซีน..... วิธีการทำ ทำเพื่อป้องกันโรค.....

ชื่อวัคซีน..... วิธีการทำ ทำเพื่อป้องกันโรค.....

2.8 ท่านบริโภคไก่พื้นเมืองในช่วงใดมากที่สุด เช่น ตามเทศกาล, พิธีกรรม (เรียงตามลำดับ)

น้ำหนักไก่ที่ชอบกินกก/ตัว

1.เดือน.....เพราะ.....

2.เดือน.....เพราะ.....

3.เดือน.....เพราะ.....

2.9 ท่านขายไก่พื้นเมืองในช่วงใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ) น้ำหนักไก่ที่ตลาดต้องการ

.....กก./ตัว

☐ 1 เดือน.....เพราะ.....

☐ 2 เดือน.....เพราะ.....

☐ 3 เดือน.....เพราะ.....

2.10 ตลาดที่ท่านขายไก่พื้นเมือง

☐ ภายในหมู่บ้าน(คนซื้อไปกินในครอบครัว) เหตุผล

☐ ขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อขายต่อในหมู่บ้าน เหตุผล.....

☐ ขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อขายต่อตลาด วารินชำราบ เหตุผล

☐ นำมาขายให้พ่อค้าคนกลางที่วารินชำราบ เหตุผล

☐ ขายให้พ่อค้าคนกลางเพื่อขายต่อตลาด ก.ทม. เหตุผล

☐ อื่น ๆ.....เหตุผล

2.11 การตายของไก่พื้นเมืองเกิดในช่วงฤดูกาลใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ)

ฤดูกาล(ระบุเดือน)	ลักษณะอาการ	การแก้ไข/ใครที่มาช่วย

2.12 การตายของไก่พื้นเมืองเกิดในช่วงอายุใดมากที่สุด (เรียงตามลำดับ)

ช่วงอายุไก่(ระบุเดือน)	ลักษณะอาการ	การแก้ไข/ใครที่มาช่วย

2.13 อาหารที่ให้ ประจำหรือบ่อยๆ

- ☐ อาหารผสม ปริมาณที่ให้ต่อวัน.... กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ
- ☐ ข้าวเปลือก ปริมาณที่ให้ต่อวัน.... กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ
- ☐ ปลายข้าว ปริมาณที่ให้ต่อวัน.... กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ
- ☐ รำ ปริมาณที่ให้ต่อวัน กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ
- ☐ อื่นๆปริมาณที่ให้ต่อวัน กก. จำนวน..... ครั้ง แหล่งที่ซื้อ

2.14 ท่านให้อาหารเสริมหรือไม่

- ☐ ไม่ เพราะ.....
- ☐ ให้ ก็ เพราะ

3. การยอมรับเทคโนโลยี

3.1 วิธีการทดลองเลี้ยงไก่ในรูปแบบที่โครงการวิจัยฯ นำไปแนะนำปฏิบัติเหมาะสมหรือไม่

- ☐ เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสม

เพราะ

3.2 มีเพื่อนบ้านมาสอบถามวิธีการเลี้ยง ในรูปแบบของท่านหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี3.3 มีเพื่อนบ้านมาแนะนำวิธีการเลี้ยง ในรูปแบบของท่านหรือไม่ ☐ มี ☐ ไม่มี

ผลการเลี้ยง

3.4 ถ้ามีหน่วยงานมาส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองท่านจะเข้าร่วมโครงการหรือไม่

- ☐ เข้าร่วม ☐ ไม่เข้าร่วม

เพราะ

3.5 ถ้ามีหน่วยงานมาส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองท่านต้องการให้มีการสนับสนุนด้านใด (เลือกได้หลายข้อ)

- ☐ อาหาร เพราะ.....

- ☐ วัคซีน เพราะ
☐ ความรู้ เพราะ
☐ อุปกรณ์การเลี้ยง เพราะ
☐ ตลาด เพราะ
☐ อื่นๆ (ระบุ) เพราะ

3.6 ท่านทราบข่าวสารโรคไข้หวัดนกหรือไม่ ☐ รู้จัก ☐ ไม่รู้จัก

3.7 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกอย่างไร

.....
 มีผลกระทบกับการเลี้ยงไก่ของท่านหรือไม่

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

4.1 พ่อ-แม่พันธุ์ (การเปลี่ยนพ่อพันธุ์หรือแม่พันธุ์จำเป็นหรือไม่) เพราะ

.....

พ่อพันธุ์	แม่พันธุ์
☐ ไม่มีการเปลี่ยน	☐ ไม่มีการเปลี่ยน
☐ คัดจากฝูงที่มีอยู่	☐ คัดจากฝูงที่มีอยู่
☐ นำมาจากแหล่งอื่น	☐ นำมาจากแหล่งอื่น

4.2 อาหาร (หลายชนิด, ชนิดเดียวหรืออาหารเสริม อาหารธรรมชาติ ที่จะทำให้ไก่เจริญเติบโต) เพราะอะไร

.....

4.3 อุปกรณ์ในการเลี้ยงไก่ (จำเป็นหรือไม่ ที่จะมีอุปกรณ์ เช่น สุ่มไก่, รางอาหาร, รางน้ำ) เพราะอะไร

.....

1.) การป้องกันโรคระบาด (มีวิธีการ, อาหาร, ยา, วัคซีนเพื่อป้องกันไม่ให้ไก่เป็นโรคหรือไม่) เหตุผล

- ☐ ทำวัคซีน
- ☐ ไข่ไก่จากหมู่บ้านมาเลี้ยงที่นา
- ☐ งดเว้นการนำไก่จากข้างนอก (ตลาด, หมู่บ้าน) มาบริโภค
- ☐ ไม่เคยป้องกัน

2.) การทำความสะอาดคอกไก่, รางไข่, รางน้ำ, รางอาหารเป็นประจำหรือไม่เพราะ

คอกไก่	รางอาหาร	รางน้ำ
☐ ทุกวัน	☐ ทุกวัน	☐ ทุกวัน
☐ สัปดาห์ละครั้ง	☐ วันเว้นวัน	☐ วันเว้นวัน
☐ เดือนละครั้ง	☐ สัปดาห์ละครั้ง	☐ สัปดาห์ละครั้ง
☐ 6 เดือนต่อครั้ง	☐ ไม่เคยล้าง	☐ ไม่เคยล้าง
☐ ปีละครั้ง		
☐ ไม่เคยทำความสะอาด		

4.6 จากการที่ท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยฯ ที่มีปัญหาสำคัญอะไรบ้าง

1.
2.
3.

4.7 ท่านมีความคิดเห็นเสนอแนะให้โครงการวิจัยฯ นี้ดีขึ้นได้อย่างไร

1.
2.
3.

แบบประเมินการยอมรับเทคโนโลยี

หลังจากท่านเข้าร่วมโครงการวิจัยฯ นี้แล้วท่านได้รับการส่งเสริมจากโครงการวิจัยฯ ในด้านเทคโนโลยีและด้านการเลี้ยงไก่พื้นเมืองมากน้อยเพียงใด

1 = ต้องแก้ไข, 2 = พอใช้, 3 = ปานกลาง, 4 = ดี, 5 = ดีมาก

รายการ	การรับการส่งเสริม		ระดับการยอมรับในการปฏิบัติงาน				
	ได้รับ	ไม่ได้ รับ	1	2	3	4	5
1. พันธุ์สัตว์ปีก							
2. โรงเรือน							
3. การจัดการในการเลี้ยงดูไก่							
4. อุปกรณ์การเลี้ยง							
5. วัคซีนในการป้องกันโรค							
6. ความเข้าใจใส่ของเกษตรกรเอง							
7. อาหารและการให้อาหาร							
8. การสุขภาพและการป้องกันโรค							
9. อื่นๆ							

แบบประเมินความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่มีผลการยอมรับและสนับสนุนต่อการ
พัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง

ท่านมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลการยอมรับและสนับสนุนต่อการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมืองใน
ด้านต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

เติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน โดยเรียงลำดับ

1 = ไม่มีผล, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง, 4 = มาก และ 5 = มากที่สุด

รายการ	ระดับการยอมรับในการปฏิบัติงาน				
	1	2	3	4	5
1. ความรักในอาชีพการเลี้ยงไก่					
2. ต้องการประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงไก่					
3. เพื่อนบ้าน					
4. การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร					
5. ทุนในการประกอบอาชีพ					
6. การมีรายได้จากการประกอบอาชีพเลี้ยงไก่					
7. ราคาสัตว์ปีก					
8. ภาวะตลาด					
9. การรับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ					
10. เทคโนโลยีที่เหมาะสม					
11. เจ้าหน้าที่และนักวิจัย					
12. การเป็นเจ้าของที่ดิน					
13. สภาพพื้นที่การเกษตร					
14. ความสะดวกของการคมนาคม					
15. นโยบายของภาครัฐ					
16. อื่นๆ					

แบบประเมินโครงการวิจัยฯ

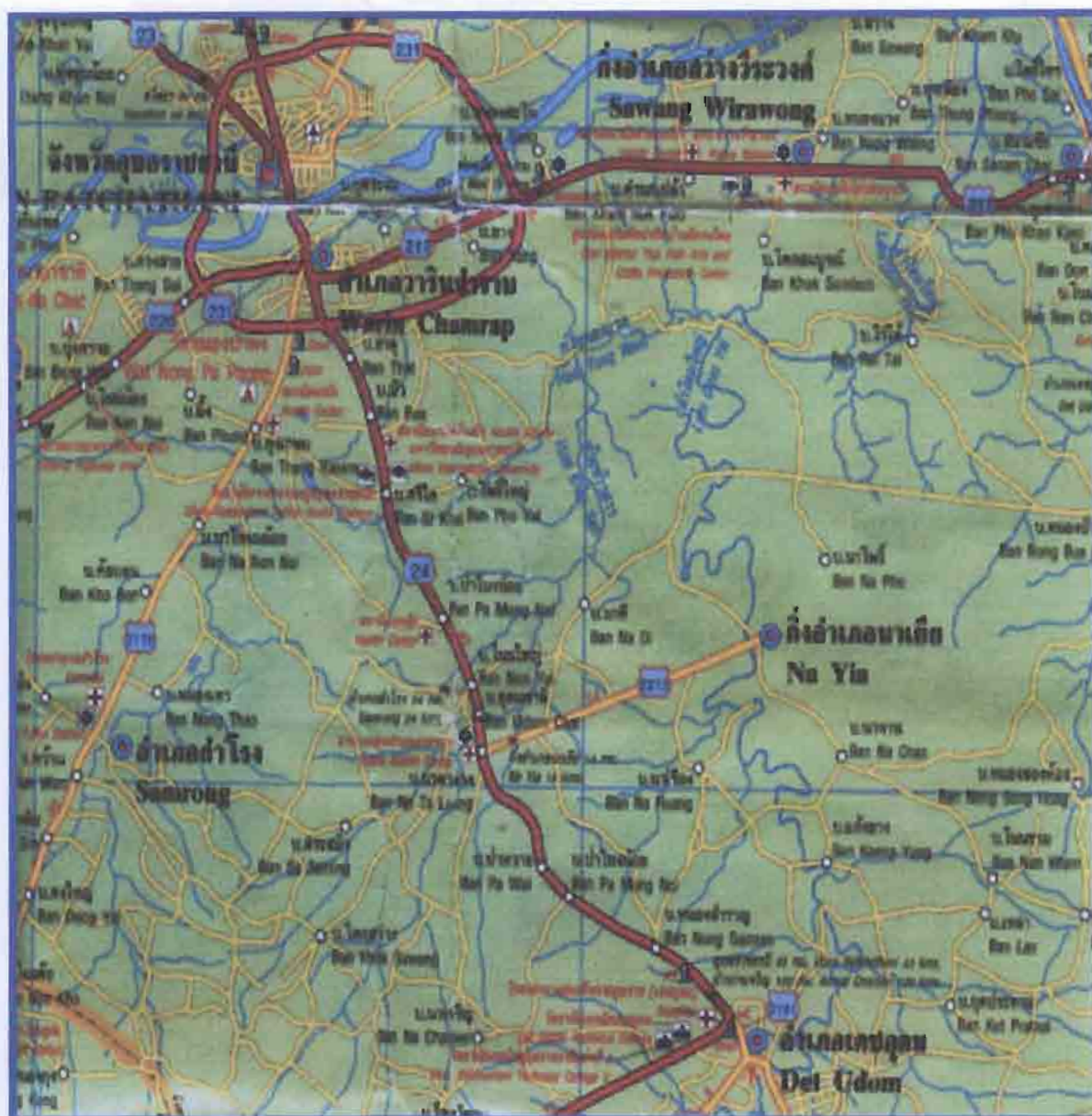
ท่านมีความคิดเห็นต่อโครงการวิจัยฯ นี้ในด้านต่อไปนี้อย่างไร

เติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน โดยเรียงลำดับ

1 = ต้องแก้ไข, 2 = พอใช้, 3 = ปานกลาง, 4 = ดี, 5 = ดีมาก

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1.1 โครงการนี้มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด					
1.2 ท่านมีความเข้าใจต่อโครงการนี้มากน้อยเพียงใด					
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการฟาร์ม ตามโครงการมากน้อยเพียงใด					
1.4 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหาปัจจัยการผลิตมากน้อยเพียงใด					
1.5 โครงการนี้สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ท่านเพียงพอระดับใด					
1.6 โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพเพียงใด					
1.7 โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทันต่อระบบการเลี้ยงมากน้อยเพียงใด					
1.8 เจ้าหน้าที่โครงการออกมาเยี่ยมและมาให้คำแนะนำท่านมากน้อยเพียงใด					
1.9 ท่านมีความเชื่อมั่นเจ้าหน้าที่โครงการวิจัยมากน้อยเพียงใด					
1.10 ท่านได้รับความรู้และประสบการณ์จากโครงการนี้มากน้อยเพียงใด					
1.11 ก่อนการเข้าร่วมโครงการนี้ท่านมีการจัดการการเลี้ยงไก่ของท่านดีหรือไม่					
1.12 หลังจากการเข้าร่วมโครงการนี้ ท่านมีการเลี้ยงไก่ของท่านดีขึ้นหรือไม่					
1.13 หลังจากการเข้าร่วมโครงการนี้ความเป็นอยู่ของท่านดีขึ้นมากน้อยเพียงใด					

ภาคผนวก จ.
แผนที่พื้นที่โครงการวิจัยฯ

ภาคผนวก ฉ.
รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการวิจัยฯ

ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	หมายเหตุ
อ. วารินชำราบ 1. นายสวา บัวสอน 2. นายบุญมี ตุคำเวียง 3. นายบุญเสริม มุ่งคุณพรม 4. นายวิชัย คำแน่น 5. นายสุวรรณ คำพะริก 6. นางบุญเดิม ภูโท 7. นายวิเชียร จำปากุล 8. นายจันทร์ ใจเอื้อ 9. นายสาริกา แสงโมลา 10. นายสว่าง วรรณลี 11. นายสงว ก้อนคำดี 12. นายบุญมี คำพะริก 13. นายเหว่ย ศรีภักดี 14. นายวัน คงคาพันธ์ 15. นายทองแพง พัฒพันธ์	3 บ้านหนามแท่ง หมู่ 3 ต.คำขวาง 19 บ้านหนามแท่ง หมู่ 3 ต.คำขวาง 68 บ้านหนามแท่ง หมู่ 3 ต.คำขวาง 60 บ้านหนามแท่ง หมู่ 3 ต.คำขวาง 23 บ้านหนองไข่นก หมู่ 3 ต.โพธิ์ใหญ่ 136 บ้านแมค หมู่ 5 ต.เมืองศรีไค 74 บ้านลิ้นไม้ หมู่ 13 ต.คำขวาง 61 บ้านโพธิ์ดก หมู่ 8 ต.โพธิ์ใหญ่ 29 บ้านหนองไข่นก หมู่ 3 ต.โพธิ์ใหญ่ 15 บ้านลิ้นไม้ หมู่ 13 ต.โพธิ์ใหญ่ 15 บ้านบัว หมู่ 4 ต.ธาตุ 11 บ้านบึงมั่ง หมู่ 7 ต.โพธิ์ใหญ่ 31 บ้านร่องก่อ หมู่ 9 ต.โพธิ์ใหญ่ 19 บ้านโพธิ์ออก หมู่ 6 ต.โพธิ์ใหญ่ 33 บ้านโพธิ์ออก หมู่ 6 ต.โพธิ์ใหญ่	เก็บข้อมูลไม่ได้
อ. นาเยีย 1. นางสมหมาย คำลูน 2. นางทองมี นีระมนต์ 3. นายสาย พันจร 4. นายบัวไหล อินธิไชย 5. นายทองสุข ไชยพันธ์ 6. นางด้อย แสนทวีสุข 7. นางเข็มมอญ นีระมนต์ 8. นายสาย พวงพัว 9. นางวิไล อินธิไชย	325 บ้านนาเยีย หมู่ 2 ต.นาเยีย 25 บ้านนาเยีย หมู่ 2 ต.นาเยีย 205 บ้านนาเยีย หมู่ 3 ต.นาเยีย 229 บ้านนาเยีย หมู่ 3 ต.นาเยีย 35 บ้านนาเยีย หมู่ 2 ต.นาเยีย 286 บ้านนาเยีย หมู่ 1 ต.นาเยีย 234 บ้านนาเยีย หมู่ 3 ต.นาเยีย 208 บ้านนาเยีย หมู่ 3 ต.นาเยีย 50 บ้านนาเยีย หมู่ 3 ต.นาเยีย	เกษตรกรเสียชีวิต เกษตรกรเสียชีวิต

ภาคผนวก ข.

ภาพกิจกรรม

สภาพพื้นที่การเลี้ยงไก่พื้นเมือง (ที่นา)

สภาพการจัดการแยกลูกไก่ของเกษตรกร

วิธีการแยกลูกไก่แรกเกิดของเกษตรกร (การแยกโดยใช้ถังซีเมนต์กก)

สภาพลูกไก่ที่อยู่ในกก

วิธีการแยกลูกเมื่ออายุ 4 สัปดาห์

สภาพการเลี้ยงไก่ในฤดูต่างๆ

สภาพการเลี้ยงในฤดูฝน

สภาพการเลี้ยงในฤดูหนาว

สภาพการเลี้ยงในฤดูร้อน

การประชุมเพื่อสรุปโครงการวิจัยฯ

ภาคผนวก ข.

บทความเผยแพร่

ไทพืชมืองไทยอาหารเพื่อสุขภาพ

การประชุมความก้าวหน้า
ชุดโครงการพัฒนาไทพืชมือง

วันที่ 12-13 กันยายน 2546

ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ

ครั้งที่ 1

โครงการที่ ๑

สัญญาเลขที่ RD-4620015

โครงการ "วิธีการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมือง; สำหรับเกษตรกรและรูปแบบการเลี้ยงสัตว์ใน Pro lactin, LH และ Estrogen ในวงจรการสืบพันธุ์ของไก่พื้นเมือง"

Methods to Increase Number of Thai indigenous chicks, and Patterns of Prolactin, LH and Estrogen in Reproductive Cycle of Thai Indigennouse Hens at Farm Level

หัวหน้าโครงการ	นายอินทร์ สาธารณ
หน่วยงาน	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
หน่วยงานร่วมโครงการ	สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์อุบลราชธานี
ระยะเวลาปฏิบัติงาน	ปี 6 เดือน (1 กุมภาพันธ์ 2546 ถึง 31 กรกฎาคม 2547)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้วิธีการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมือง
 - 1.1 ศึกษาผลของการแยกลูกไก่ออกจากแม่ไก่เมื่ออายุแรกเกิดและอายุ 4 สัปดาห์
 - 1.2 ศึกษาวิธีการกกลูกไก่หลังแยกออกจากแม่ไก่
 - 1.3 ศึกษาอัตราการตายและสาเหตุการตายของลูกไก่พื้นเมือง
2. เพื่อให้ทราบความเหมาะสม การยอมรับ ทักษะ และข้อจำกัดต่างๆ ของเกษตรกรต่อวิธีการศึกษาในการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมือง โดยการประเมินใจเชิงเศรษฐกิจและสังคม
3. เพื่อให้ทราบรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน Prolactin, LH และ Estrogen ในวงจรการสืบพันธุ์ของแม่ไก่พื้นเมือง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้วิธีการต่างๆ ในการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมือง
2. เกษตรกรสามารถเลือกวิธีการ ที่เหมาะสมในการเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมืองเพื่อเป็นรายได้เสริมที่เหมาะสมกับสภาพการเลี้ยงและเป็นแนวทางการผลิตของเกษตรกร
3. ทราบถึงทัศนคติและการยอมรับของเกษตรกรต่อการพัฒนาการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
4. ทราบถึงการผลิตฮอร์โมนใน วงจรการสืบพันธุ์ของ ไก่พื้นเมือง

ผลรวบรวมนิพนธ์ (มีนาคม 2546 - สิงหาคม 2546)

การแยกชุดไก่แรกเกิดและอายุ 4 สัปดาห์มาถนอมและจัดการดูแล ทำให้ชุดไก่แรกเกิดมีแนวโน้มอัตราการรอดชีวิตเมื่ออายุ 4 สัปดาห์สูงกว่า กลุ่มที่เลี้ยงแบบเลี้ยงอาหารให้และแบบธรรมชาติ (79.53%, 87.37%, 67.51% และ 75.42% ตามลำดับ) และเมื่อไก่ในกลุ่มที่แยกชุดแรกเกิดมีแนวโน้มเพิ่มพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ในชุดที่แยกชุดแรกเกิด มีแนวโน้มกลับมาใช้ชุดต่อไปเร็วกว่ากลุ่มที่แยกชุดเมื่ออายุ 4 สัปดาห์ กลุ่มที่เสริมอาหารให้และกลุ่มธรรมชาติ (27, 50, 48, 75, 56 และ 51 วันตามลำดับ)

การศึกษานี้มุ่งหาแนวทางเสริมสุขภาพและส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนค่าอาหารสูงจากราคาไก่ที่ได้จากการบริโภคและจำหน่ายไก่พื้นเมือง ยกเว้นกลุ่มที่แยกชุดไก่แรกเกิด อย่างไรก็ตามเกษตรกรกลุ่มนี้มีการจัดซื้ออาหารที่เป็นวัตถุดิบในรูปแบบสดสูงกว่ากลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยยังไม่ครอบคลุมถึงการตลาดไก่พื้นเมืองของเกษตรกร ซึ่งมีทั้งตลาดในท้องถิ่นและตลาดในกรุงเทพฯ ซึ่งถ้ามีการวิจัยครอบคลุมถึงการตลาด จะทำให้เข้าใจกระบวนการผลิตจนถึงการตลาดของเกษตรกร ซึ่งจะช่วยให้การวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

คณะนักวิจัย

1. ดร.นรินทร์ บุญพรหมณ์ ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ ม. อุบลราชธานี
2. นายรักเกียรติ แสงประเสริฐ สำนักงานวิเทศกลาง คณะเกษตรศาสตร์ ม. อุบลราชธานี
3. นายปิยะศักดิ์ สุวรรณ ศึกษานิเทศก์อุบลราชธานี
4. คุณแทนวรรณ ไนรัมย์ คณะศิลปศาสตร์ ม. อุบลราชธานี

ภาคผนวก ญ.

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ
1. เพื่อให้ได้วิธีการเพิ่มจำนวนลูก ไก่พื้นเมืองสำหรับเกษตรกร	1. สํารวจหมู่บ้านและเก็บข้อมูลพื้นฐานทั่วไป (มี.ค. 46) 2. คัดเลือกเกษตรกรจำนวน 24 ครอบครัวเข้าร่วมโครงการฯ (เม.ย. 46) 3. ดำเนินงานทดลอง (พ.ค.46 - เม.ย.47) 4. สรุปผลการทดลอง (พ.ค. - มี.ย. 47) 5. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (ก.ค. 47)	เป็นไปตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ โดยเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่เดือน มี.ค. 46 – พ.ค. 47 เป็นระยะเวลา 14 เดือนแต่ไม่สามารถส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ได้ เนื่องจาก การศึกษาในวัตถุประสงค์ที่ 2 ยังไม่แล้วเสร็จ
2. เพื่อให้ได้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงฮอร์โมน progesterone, prolactin, LH และ estrogen ในวงจรการสืบพันธุ์ของแม่ไก่พื้นเมือง	1. จัดซื้อและเตรียมไก่พื้นเมืองทดลอง (ส.ค.46) 2. เตรียมคอกและจัดไก่เข้างานทดลอง (ก.ย.46) 3. เก็บตัวอย่างเลือด (ต.ค.46-มี.ค.47) 4. ตั้งชื่อชุดวิเคราะห์ฮอร์โมนสำเร็จรูป (มี.ค.47) 5. วิเคราะห์ฮอร์โมน (เม.ย.47) 6. สรุปผลการทดลอง (พ.ค. - มี.ย. 47) 7. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (ก.ค. 47)	ไม่เป็นไปตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ เนื่องจากปัญหาโรคไข้หวัดนกระบาด ทำให้ไม่สามารถจัดซื้อ และเตรียมไก่พื้นเมืองเข้างานทดลองได้ ทำให้ต้องขยายระยะเวลาการศึกษาออกไป โดยสามารถจัดซื้อ พ่อแม่ไก่พื้นเมืองเข้ามาศึกษาได้ช่วงเดือน ส.ค. 47 และดำเนินการเลี้ยง และสามารถเก็บตัวอย่างเลือด ได้ในเดือน ธ.ค.47 โดยมีรายละเอียดการศึกษาดังนี้ 1. เตรียมไก่เข้างานทดลอง

ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	กิจกรรมที่วางแผนไว้	กิจกรรมที่ดำเนินการ
		(ส.ก.47) 2. เก็บตัวอย่างเลือด (ธ.ก.47- มิ.ย.48) 3. สั่งซื้อชุดทดสอบฮอร์โมนและ ส่งตัวอย่างเลือดไปที่ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ เพื่อรอ การวิเคราะห์ฮอร์โมน (ก.ค.48) 4. วิเคราะห์ฮอร์โมน * (ก.ย.48) 5. จัดพิมพ์และทำรูปเล่ม(ต.ค.48) 6. ส่งร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ (ต.ค.48) 7. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (ม.ค.49)
3. เพื่อศึกษาการยอมรับ ทักษะคติ และข้อจำกัดต่าง ๆ ของ เกษตรกรต่อวิธีการศึกษาใน การเพิ่มจำนวนลูกไก่พื้นเมือง โดยประเมินในเชิงเศรษฐกิจ และสังคม	1. ประเมินผลโครงการวิจัยฯ หลังสิ้นสุดโครงการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เกษตรกร (พ.ค.47) 2. สรุปผลการทดลอง (มิ.ย.47)	เป็นไปตามกิจกรรมที่วางแผนไว้ โดยประเมินผลจากเกษตรกร 21 ราย อีก 3 รายไม่สามารถเก็บ ข้อมูลได้

* การจัดส่งฮอร์โมนล่าช้า เนื่องจากต้องสั่งนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งต้องใช้เวลาดังแต่การสั่งซื้อจนกระทั่งได้รับสินค้า ใช้เวลาอย่างน้อยประมาณ 1 เดือน และไม่สามารถสั่งซื้อชุดทดสอบฮอร์โมนล่วงหน้าได้ เนื่องจากไม่สามารถประเมินตัวอย่างเลือดที่จะวิเคราะห์ล่วงหน้า เนื่องจากความแปรปรวนในตัวแม่ไก่พื้นเมืองที่สูง และชุดทดสอบฮอร์โมนแต่ละชนิด ส่งมาไม่พร้อมกัน ทำให้ต้องรอชุดทดสอบให้ส่งมาพร้อมกันก่อน จึงจะสามารถวิเคราะห์ฮอร์โมนได้ ทำให้การวิเคราะห์ฮอร์โมนล่าช้าออกไป